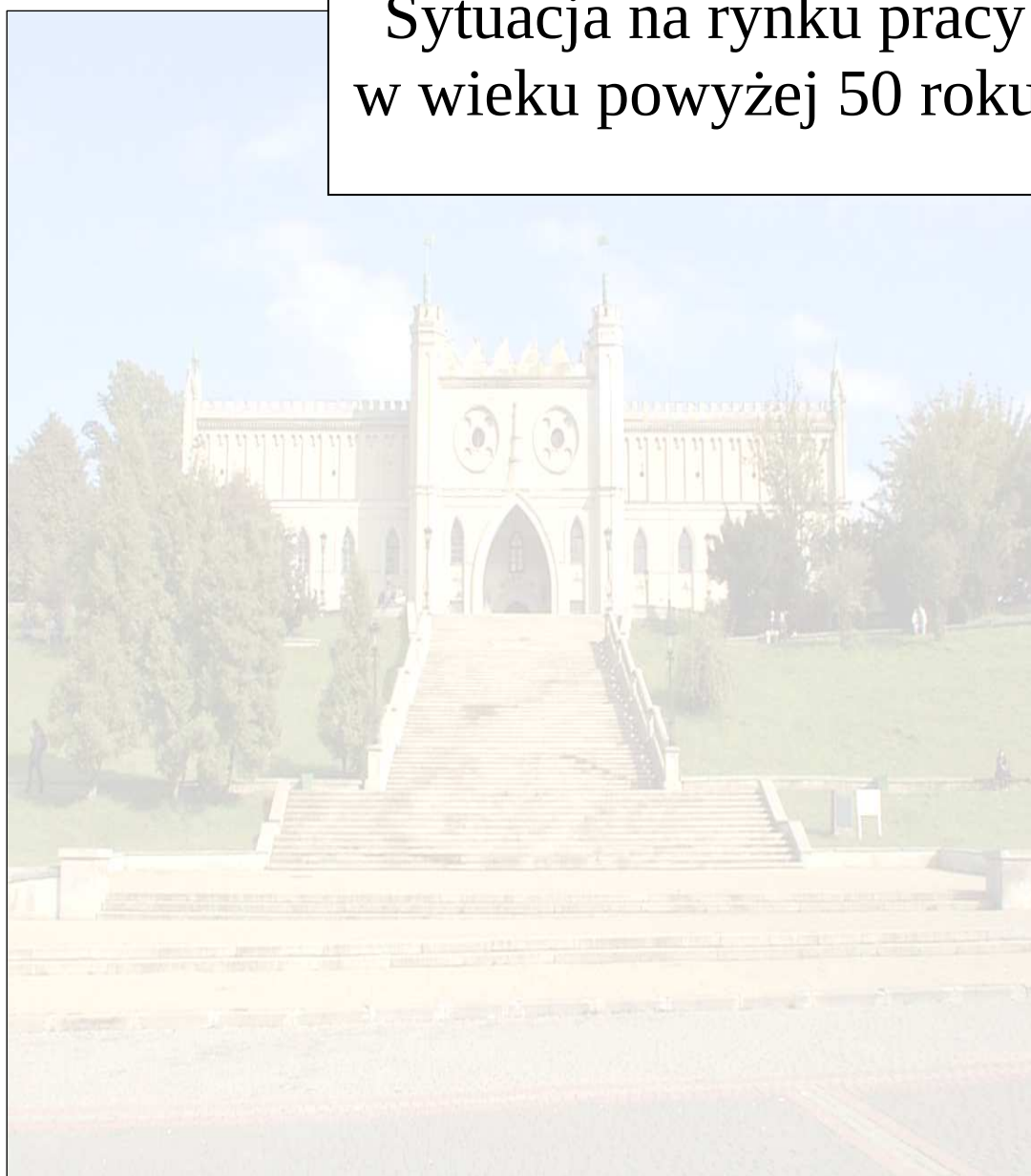

Miejski Urząd Pracy w Lublinie
20-080 Lublin, ul. Niecała 14
www.mup.lublin.pl

Sytuacja na rynku pracy osób w wieku powyżej 50 roku życia

Lublin, czerwiec 2009r.

Wstęp

Aby móc przedstawić sytuację aktywności zawodowej osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia postanowiono przeprowadzić badanie ww grupy.

Poniższe opracowanie jest bilansem wniosków uzyskanych podczas badania ankietowego, przedstawia szczegółowo uzyskane dane i stanowi źródło opisu problemów dotyczących osoby powyżej 50 roku życia w znalezieniu pracy.

Opracowanie opisuje najważniejsze obrazy sytuacji analizowanej grupy osób bezrobotnych. Obraz sytuacji tych osób na lubelskim rynku pracy nie jest optymistyczny, a tym samym niejednokrotnie potwierdza trudną sytuację tej grupy bezrobotnych.

Osoby powyżej 50 roku życia uznane zostały ustawowo za osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby te wyróżniają się na tle młodszych osób pracujących. Praca dla wielu osób z tej grupy jest często podstawowym, a niejednokrotnie jedynym bodźcem do aktywności życiowej, nadaje sens życiu, motywuje do wychodzenia z domu, do dbania o wygląd. Obowiązki zawodowe pozwalają wielu osobom powyżej 50 roku życia odnaleźć użyteczność i poczucie wartości tego co robią, a wielu niejednokrotnie dają możliwość przebywania z innymi ludźmi.

I. Metodologia badania

Cele badań

Zasadniczym celem prowadzonych badań było poznanie sytuacji na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia oraz poznanie opinii osób z tej grupy o lubelskim rynku pracy. Celem jest także zbadanie potrzeb w zakresie aktywizacji i wypracowania najlepszych dla tej grupy osób narzędzi umożliwiających jak najszybsze podjęcie pracy.

Zakres podmiotowy

Uczestnikami badań były osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia zarejestrowane w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie jako bezrobotne bądź poszukujące pracy. Badania przeprowadzone zostały w grupie 322 osób tj. wśród 10,4% osób powyżej 50 roku życia znajdujących się w rejestrze MUP. Ankietę zwrotną MUP otrzymał od 55% osób ankietowanych.

Zakres czasowy

Materiał empiryczny gromadzony był w okresie od 3.04.2009 r. do 28. 04.209 r.

Zakres przestrzenny

Badania realizowane były na obszarze miasta Lublin

Technika gromadzenia materiału empirycznego

Badania przeprowadzone zostały w oparciu o standaryzowaną technikę ankiety. Kwestionariusz ankiety składał się z 20 pytań, które w większości miały charakter zamknięty, skonstruowane tak w celu uzyskania konkretnych opinii. Znalazły się również pytania typu otwartego aby zapewnić osobom ankietowanym swobodę wypowiedzi.

Metoda doboru próby i dystrybucja kwestionariuszy

Próbę dobrano do badań w sposób celowy tzn. były to osoby powyżej 50 roku życia zarejestrowane w MUP w Lublinie jako osoby bezrobotne bądź poszukujące pracy i zamieszkałe na terenie miasta Lublin. Losowo wyodrębniono z bazy MUP w Lublinie *SI Bezrobotni* osoby do badań. Osobom tym wysłano pocztowo kwestionariusz ankiety. Respondenci wypełniony kwestionariusz składali w Urzędzie osobiście lub listownie.

II. Dane ze statystyk MUP

Liczba ludności powyżej 50 roku życia zamieszkałej na terenie miasta Lublin wg danych otrzymanych z Urzędu Statystycznego w Lublinie na koniec grudnia 2008 roku wynosiła ogółem 328.474 osoby. Ponad 54% (177.497 osób) ogółu stanowiły kobiety. Bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili niespełna 1% (3.108 osób) ogółem osób z tej kategorii wiekowej zamieszkałych na terenie miasta Lublin. Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia według stanu na koniec marca 2009 roku stanowią 22,6% ogółu bezrobotnych tj. 3.108 osób.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach

Analiza osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy ukazuje, iż największą część w tej kategorii stanowią osoby pozostające bez pracy pow. 24 m-cy, następną grupą są osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 m-cy. Trzecią, co do wielkości grupą są osoby pozostające bez pracy od 12 do 24 m-cy. Najmniej osób bezrobotnych zarejestrowanych w MUP pozostawało bez pracy do 1 m-ca.

Tabela nr 1. Struktura osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia pod względem czasu pozostawania bez pracy – wg stanu na koniec marca 2009r.

Czas pozostawania bez pracy	Liczba i struktura bezrobotnych na dzień 31.03.2009 r.	
	31.03.2009r.	%
Do 1 m-ca	196	6,3
1-3 m-ce	498	16,0
3-6 m-cy	345	11,1
6-12 m-cy	386	12,4
12-24 m-ce	418	13,5
pow. 24 m-cy	1.265	40,7
Ogółem	3.108	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Poziom wykształcenia

Analizując poziom wykształcenia osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych w MUP w Lublinie należy zauważyć, iż najwięcej 37,2% tj. 1.156 osób bezrobotnych z tej grupy posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Na drugim miejscu były osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe 24,4% (tj. 758 osób). Następną grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 20,6% (tj. 642 osoby). Najmniej liczne grupy w kategorii osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wg wykształcenia stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym 8,7% (tj. 272 osoby) oraz wyższym 9% (tj. 280 osób).

Tabela nr 2. Struktura osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia pod względem poziomu wykształcenia – wg stanu na koniec marca 2009r.

Poziom wykształcenia	Liczba i struktura bezrobotnych na dzień 31.03.2009r.	
	31.03.2009r.	%
Wyższe	280	9,0
Policealne i średnie zawodowe	758	24,4
Średnie ogólnokształcące	272	8,7
Zasadnicze zawodowe	642	20,6
Gimnazjalne i poniżej	1.156	37,2
Ogółem	3.108	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

Staż pracy bezrobotnych

Wśród osób powyżej 50 roku życia najwięcej znajduje się osób bezrobotnych ze stażem pracy 20-30 lat 35% (tj. 1.088 osób) oraz ze stażem pracy 10-20 lat 34% (tj. 1.055 osób). Nieco ponad 9% (tj. 291 osób) stanowią osoby ze stażem pracy 5-10 lat oraz 30 lat i więcej

(tj. 283 osoby). Najmniej liczne grupy stanowią osoby ze stażem pracy 1-5 lat - 5,5% (tj. 172 osoby) oraz do 1 roku 4,5% (tj. 140 osób). Osoby bez stażu pracy stanowią 2,5% (tj. 79 osób).

Tabela nr 3. Struktura osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia pod względem stażu pracy bezrobotnych – wg stanu na koniec marca 2009r.

Staż pracy bezrobotnych	Liczba i struktura bezrobotnych na dzień 31.03.2009r.	
	31.03.2009r.	%
Do 1 roku	140	4,5
1-5	172	5,5
5-10	291	9,4
10-20	1.055	34,0
20-30	1.088	35,0
30 lat i więcej	283	9,1
bez stażu	79	2,5
Ogółem	3.108	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

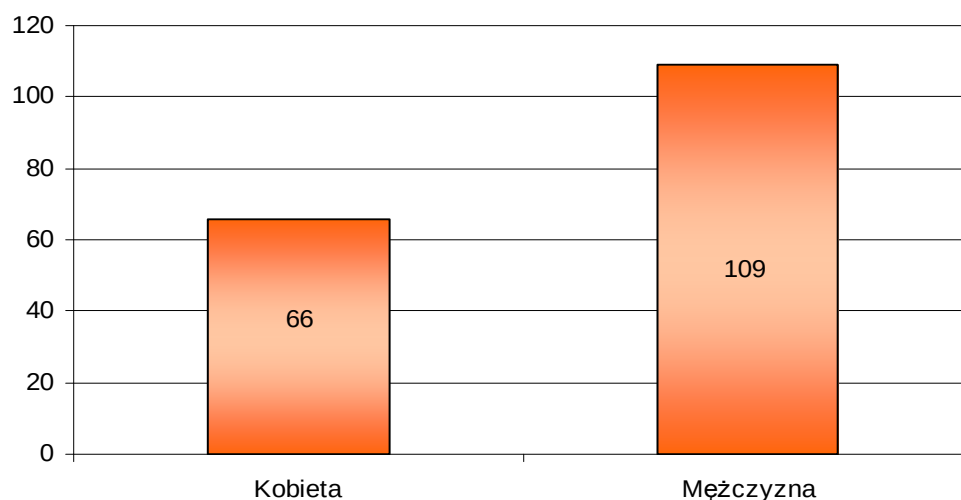
III. Charakterystyka badanych respondentów (dane z metryczki)

Przeprowadzone badanie nie dotyczyło bezpośredniej charakterystyki respondentów lecz ich poglądów na temat lubelskiego rynku pracy. Dlatego też pytania metryczkowe zawarte w ankiecie dotyczyły podstawowych cech społeczno demograficznych, do których zaliczona została płeć, wykształcenie, czas pozostawania bez pracy, staż pracy.

Płeć

Ponad 60% respondentów to mężczyźni. Kobiety stanowiły 37% osób ankietowanych

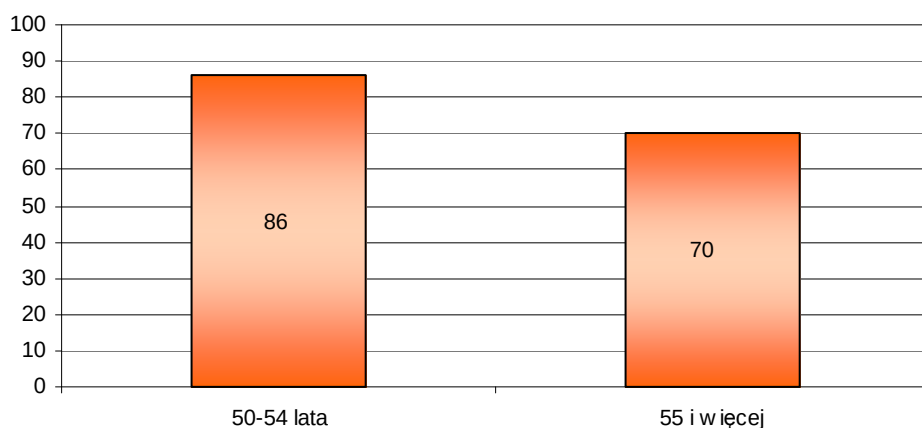
Wykres nr 1. Podział respondentów ze względu na płeć.

Wiek

Większość -47,8% odpowiadających to osoby w wieku 50-54 lata. Osoby w wieku 55 i więcej stanowiły 38,9% osób ankietowanych. Ok. 13,3% osób ankietowanych nie zaznaczyła odpowiedzi.

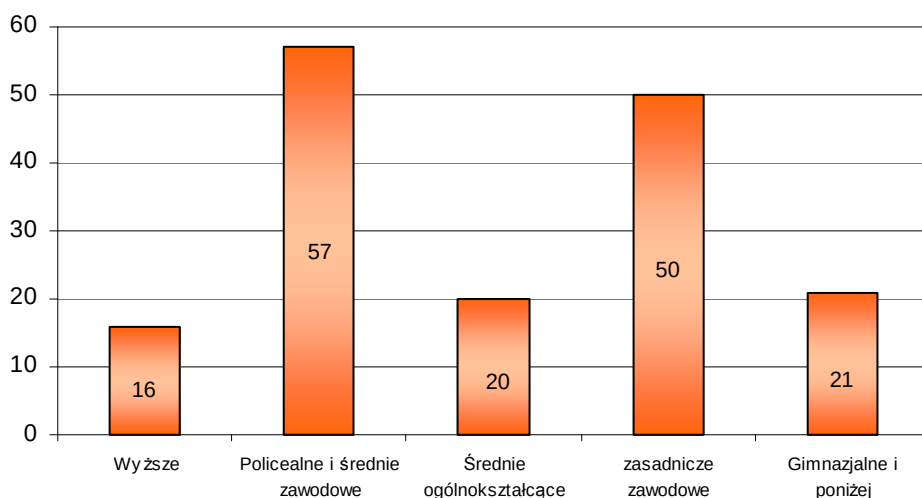
Wykres nr2. Podział respondentów ze względu na wiek.

Wykształcenie

Prawie 32% ankietowanych posiada wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 27,8% badanych. Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiada 11,1%. Wykształcenie gimnazjalne i poniżej posiada 11,6%. Najmniej respondentów (niespełna 9%) powyżej 50 roku życia posiada wykształcenie wyższe.

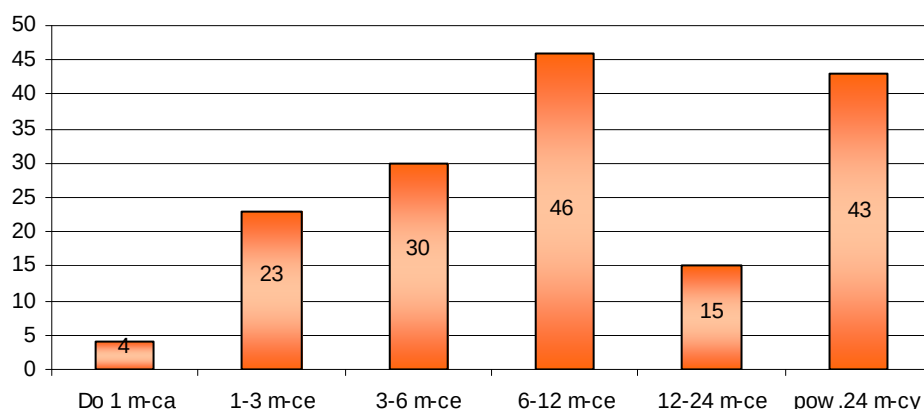
Wykres nr 3. Podział respondentów ze względu na wykształcenie.

Czas pozostawania bez pracy

Najwięcej -25,6%- badanych respondentów pozostaje w ewidencji MUP od 6-12 m-cy, następnie powyżej 24 m-cy -23,9%. Od 3 do 6 m-cy -16,7% ogółu ankietowanych, od 1 do 3 m-cy -12,8%, od 12-24 m-cy -8,3%. Najmniej 2,2% osób ankietowanych powyżej 50 roku życia pozostaje w ewidencji MUP do 1 m-ca.

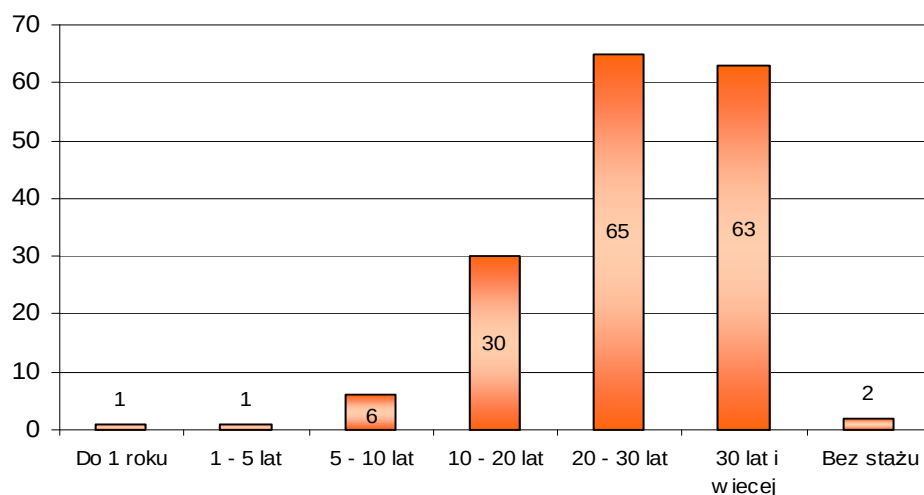
Wykres nr 4. Podział respondentów ze względu na czas pozostawania bez Pracy w ewidencji MUP od ostatniej rejestracji.

Staż pracy

Analizując staż pracy ankietowanych respondentek i respondentów należy stwierdzić, iż najwięcej osób badanych w wieku powyżej 50 roku życia posiada staż pracy od 20 do 30 lat, co stanowi 36,1% respondentów. Nieco mniej 35% posiada staż pracy 30 lat i więcej. Staż pracy 10-20 lat posiada 16,7%. Staż pracy 5-10 lat posiada 3,4%. W ewidencji MUP najmniej znajduje się osób powyżej 50 roku życia posiadających staż pracy od 1 do 5 lat 0,5% oraz do 1 roku -0,5%. Bez stażu pracy zanotowano 1,1%.

Wykres nr 5. Podział respondentów ze względu na staż pracy.

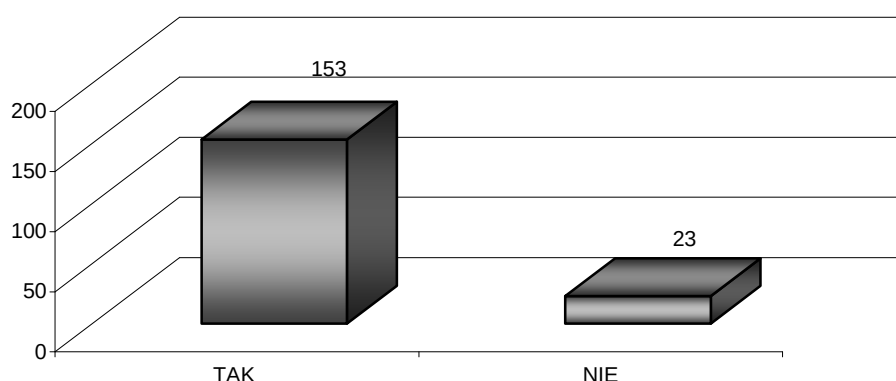
IV. Prezentacja wyników

1. Aktywność na rynku pracy i preferencje dotyczące przyszłego zatrudnienia

Zasadniczym celem analizy było poznanie opinii respondentów na temat poszukiwania pracy. Pierwsze pytanie brzmiało czy poszukuje Pani/Pan pracy.

Aż 87% ankietowanych osób powyżej 50 roku życia odpowiedziało, iż poszukuje pracy. Zaledwie 13% osób odpowiedziało negatywnie.

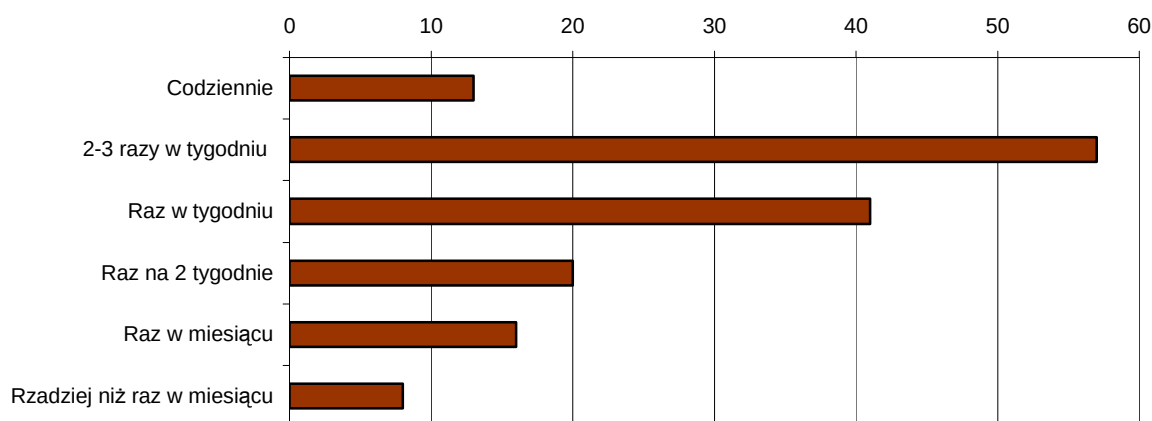
Wykres nr 6. Czy poszukuje Pani/Pan pracy?

Jedno z początkowych pytań zadanych badanym respondentom dotyczyło zawodu w jakim ankietowani poszukują pracy. Badani najczęściej odpowiadali, iż poszukują pracy w zawodzie: portiera, robotnika budowlanego, murarza, tynkarza, kierowcy, kierowcy autobusu, operatora dźwigu, operatora koparko-ładowarki, operatora wózków widłowych, sprzedawcy, mechanika samochodowego, elektryka, sprzątaczkę, stolarza, spawacza, krawcowej, malarza, telemontera, pomocnika budowlanego, księgowej, palacza, technika analityka medycznego, elektroenergetyka, szatniarki, doradcy zawodowego, magazyniera, technika budowy dróg i mostów kolejowych, ślusarza, poligrafa, konserwatora, robotnika budowlanego, pracownika administracyjno-biurowego, tynkarza, elektroenergetyka, związanym z reklamą czy poligrafią, prawnika, elektryka, dozorcę, magazyniera, nauczyciela plastyki.

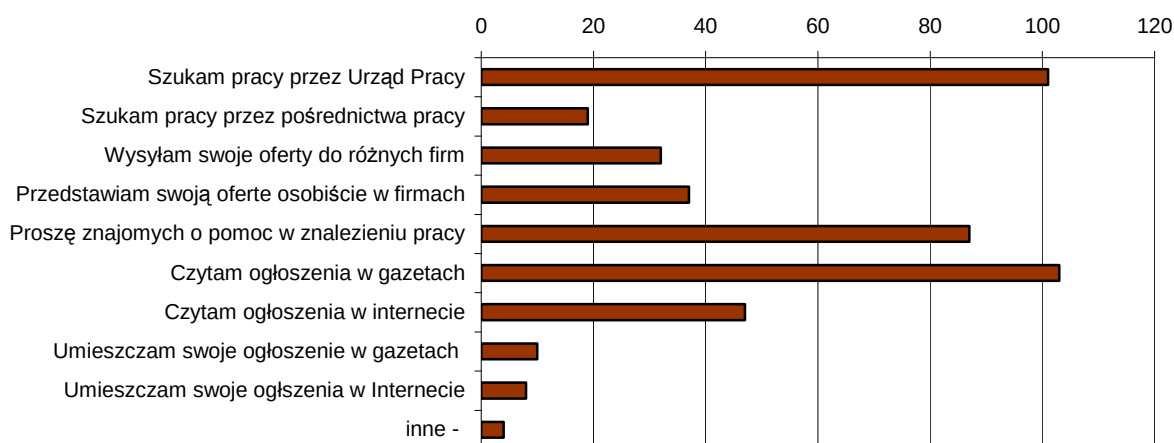
Pytanie trzecie dotyczyło częstości poszukiwania pracy. Przedstawione na wykresie dane, co do częstości poszukiwania pracy ukazują, iż większość osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia objętych badaniem poszukuje pracy raz, dwa, lub trzy razy w tygodniu 63,2% ankietowanych. Rzadziej niż raz w miesiącu poszukuje 5,2%. Natomiast codziennie zaledwie 8,4%.

Wykres nr 7. Jak często poszukuje Pani/Pan pracy?

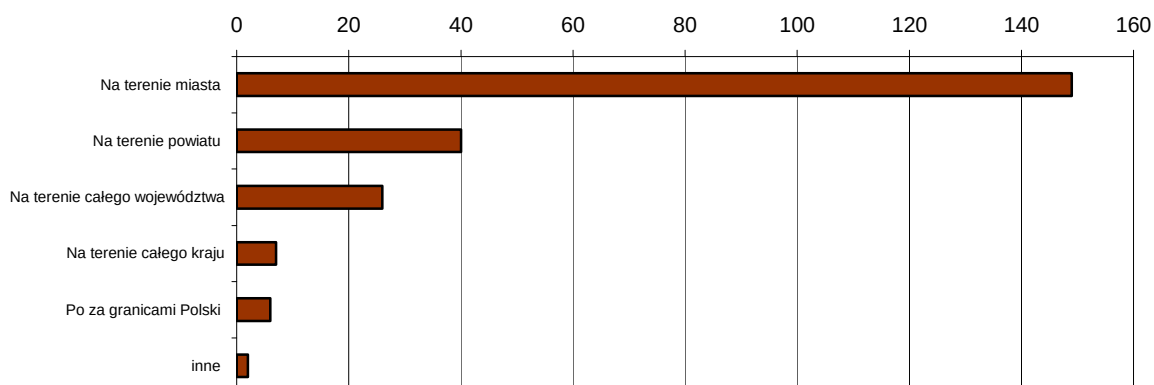
Czwarte pytanie zadane ankietowanym dotyczyło sposobu poszukiwania pracy. Badane osoby powyżej 50 roku życia najczęściej poszukują pracy poprzez czytanie ogłoszeń w gazecie 21,8%. Ponad 21,4% osób poszukuje pracy przez Urząd Pracy. Ponad 18% prosi znajomych o pomoc w znalezieniu pracy. Znacznie mniej osób 6,8% ankietowanych poszukuje pracy wysyłając swoje oferty do różnych firm. Osobiście swoje oferty w firmach przedstawia 7,8% ogółu badanych. Prawie 10% respondentów czyta ogłoszenia w Internecie. Nieliczni 2,1% umieszczają swoje ogłoszenia w gazecie a 1,7% ogółu badanych umieszcza ogłoszenia w Internecie.

Wykres nr 8. W jaki sposób najczęściej szuka Pani/Pan pracy?

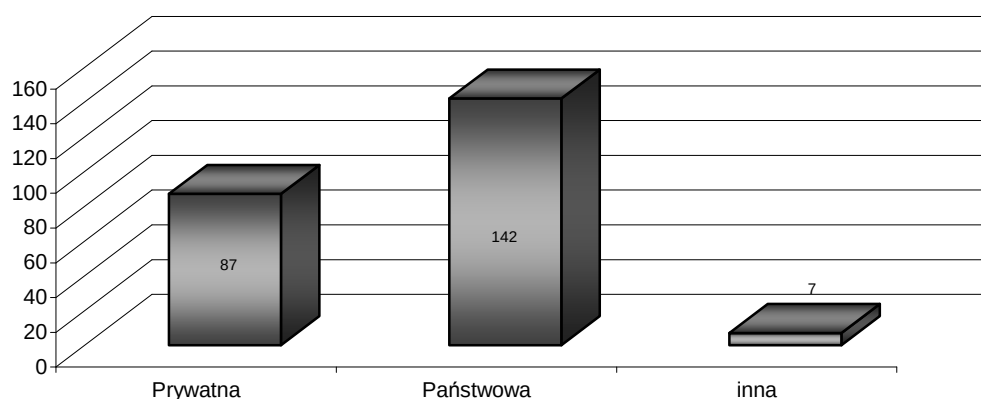
Piąte pytanie dotyczyło miejsca poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia. Należy zauważyć, że aż 58% badanych poszukuje pracy na terenie miasta Lublin. Ponad 15,6% na terenie powiatu. Ok. 10% na terenie całego województwa. Badani poszukiwali pracy również na terenie całego kraju, a nawet 2,7% poza granicami Polski.

Wykres nr 9. Gdzie (na jakim obszarze terytorialnym) poszukuje Pani/Pan pracy?

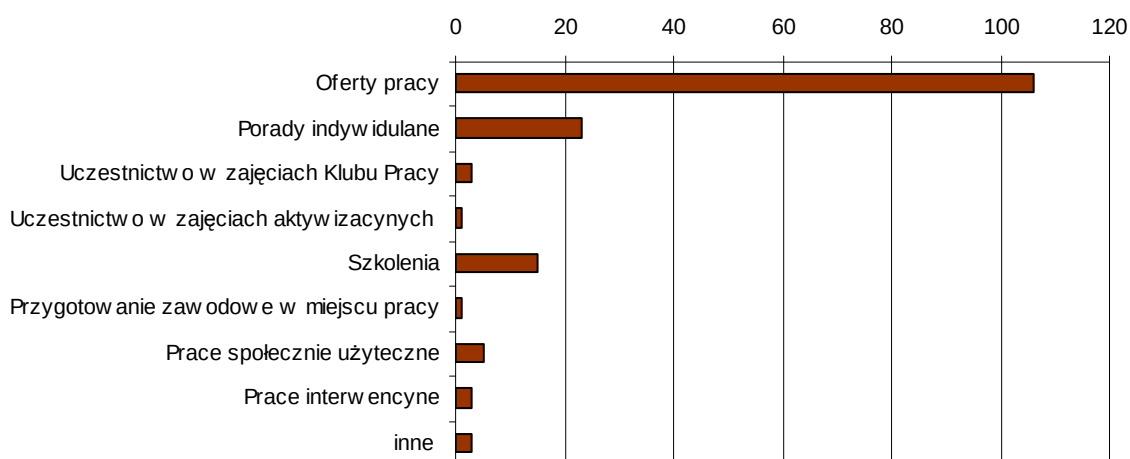
Kolejne pytanie dotyczyło typu firmy w jakiej ankietowani chcieliby pracować. Analiza danych ukazuje, iż prawie 54,2% osób woli pracować w firmie państwowej. Ponad 33% osób zaznaczyło, iż chce pracować w firmie prywatnej.

Wykres nr 10. W jakiego typu firmie chciałaby Pani/Pan najbardziej pracować?

Podążając tokiem procedury badawczej odnoszącej się do analizy sytuacji osób powyżej 50 roku życia na lubelskim rynku pracy respondenci poproszeni zostali o odpowiedź na pytanie z jakich usług MUP korzystano w okresie ostatnich 12 m-cy. W okresie tym ponad 49,5% ankietowanych osób zaznaczyła, iż korzystała z ofert pracy. Prawie 11% z porad indywidualnych. W szkoleniach uczestniczyło 7% ankietowanych osób. Prace społecznie użyteczne rozpoczęło 2,3%. Nieco mniej osób było aktywizowanych zawodowo w formie prac interwencyjnych 1,4% oraz tyle samo w zajęciach Klubu Pracy.

Wykres nr 11. Z jakich usług MUP korzystała Pani/Pan w okresie ostatnich 12 m-cy?

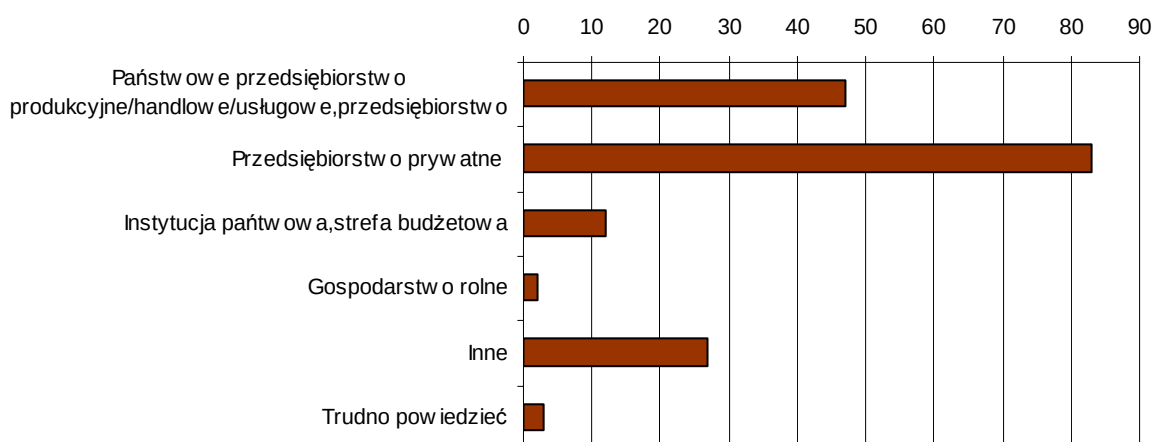

2. Dane dotyczące dotychczasowego zatrudnienia i utraty pracy

Respondenci zapytani o zawód w jakim ostatnio pracowali odpowiedzieli w większości, iż był to zawód operatora, handlowca, konserwatora betoniarza, pomocy kuchennej, kucharza, nauczycielki, sprzątaczk, pracownika biurowego, fakturzystki, kelnerki.

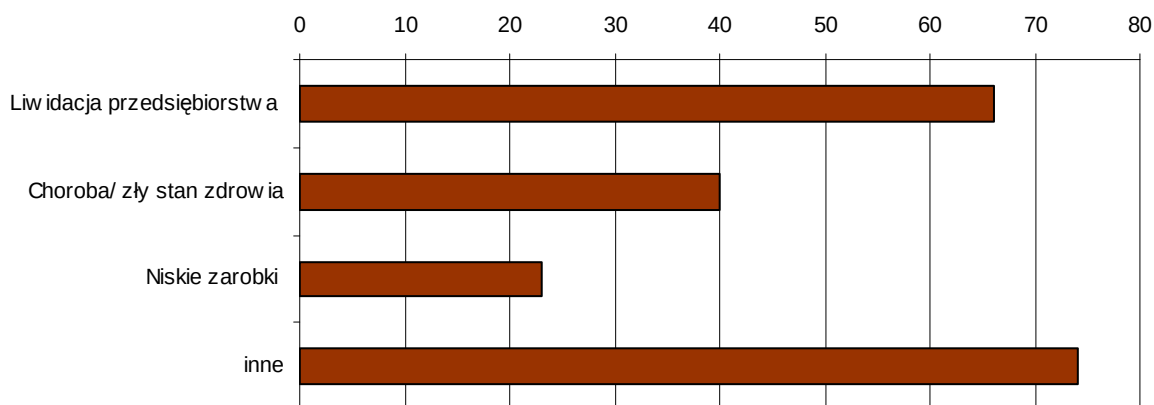
Dziewiąte pytanie dotyczyło formy własności zakładu pracy. Najwięcej 46,1% osób zaznaczyło, iż ostatnio pracowało w przedsiębiorstwie prywatnym. Ponad 26% ankietowanych zaznaczyło, iż pracowali w państwowym przedsiębiorstwie produkcyjnym, handlowym, usługowym, przedsiębiorstwie komunalnym, spółdzielczym. Były jednak i takie osoby 6,7% które zaznaczyły, iż zakładem pracy była instytucja państwowa, sfera budżetowa.

Wykres nr 12. Jaka była forma własności zakładu pracy? (ostatnio wykonywana praca)

Interesujące jest także i to, iż 32% osób badanej populacji utraciło pracę z powodu likwidacji przedsiębiorstwa. Warto podkreślić, iż u ponad 19% badanych przyczyną utraty pracy była ich choroba. Niskie zarobki jako przyczynę utraty pracy wskazało 11,2%. Ankietowani chętnie wyrażali opinię o innych przyczynach utraty pracy. Świadczy o tym m.in. to, iż najwięcej ok. 36% respondentów zaznaczyło inną przyczynę utraty pracy.

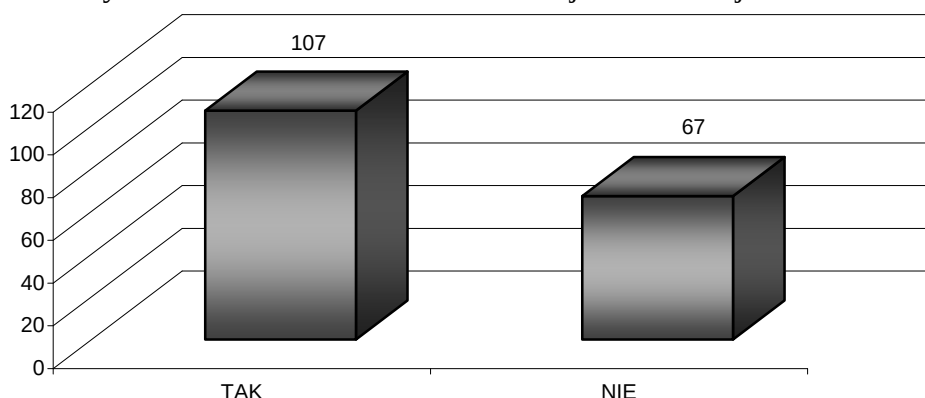
Wykres nr 13. Co spowodowało, że utraciła Pani/Pan pracę?

3. Zamierzenia dotyczące rozwoju zawodowego planowanie ścieżki zawodowej

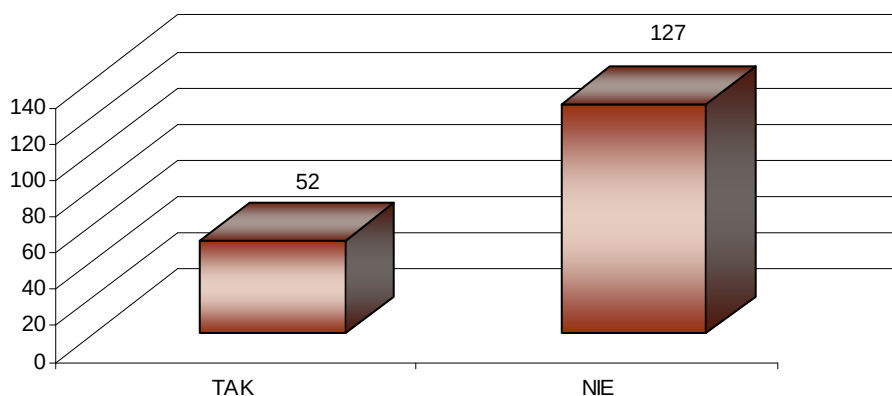
Następne pytanie dotyczyło dalszego doskonalenia swoich kwalifikacji zawodowych. Warto podkreślić, że 60% badanych zaznaczyła odpowiedź twierdzącą. Natomiast 37% ankietowanych zaznaczyła, iż nie będą doskonalić swoich kwalifikacji zawodowych. Ok. 3% ankietowanych nie zaznaczyła odpowiedzi.

Wykres nr 14. Czy zamierza Pani/Pan doskonalić swoje kwalifikacje zawodowe?

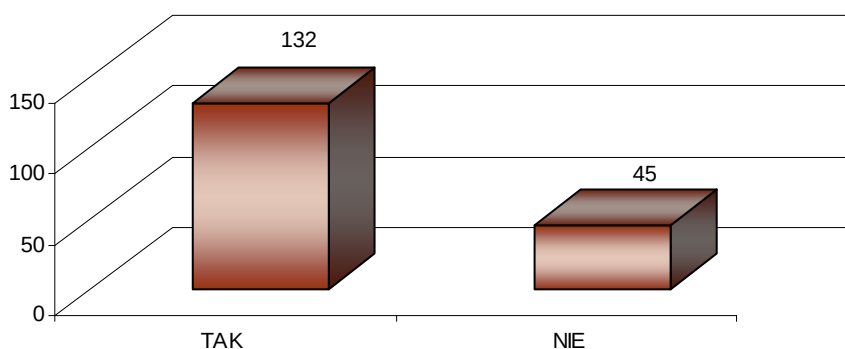
Osoby ankietowane zapytane czy zamierzają uruchomić własną działalność gospodarczą w ponad 70% odpowiedziały, iż nie podejmą działalności gospodarczej. Ok. 30% ankietowanych odpowiedziało, iż chciałaby uruchomić własną działalność gospodarczą.

Wykres nr 15. Czy rozważa Pani/Pan możliwość uruchomienia własnej działalności gospodarczej?

Następne pytanie dotyczyło podjęcia pracy. Ponad 73% osób jest skłonna podjąć pracę na innym stanowisku, zawodzie niż posiadany, czy wykonywany. Tylko 25% osób zaznaczyło, odpowiedź negatywną.

Wykres nr 16. Czy jest Pani/Pan skłonny podjąć pracę na innym stanowisku/zawodzie niż posiadany/wykonywany?

Piętnaste pytanie dotyczyło chęci uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez MUP. Najczęściej powtarzane przez osoby ankietowane powyżej 50 roku życia szkolenia w jakich chciałyby uczestniczyć to:

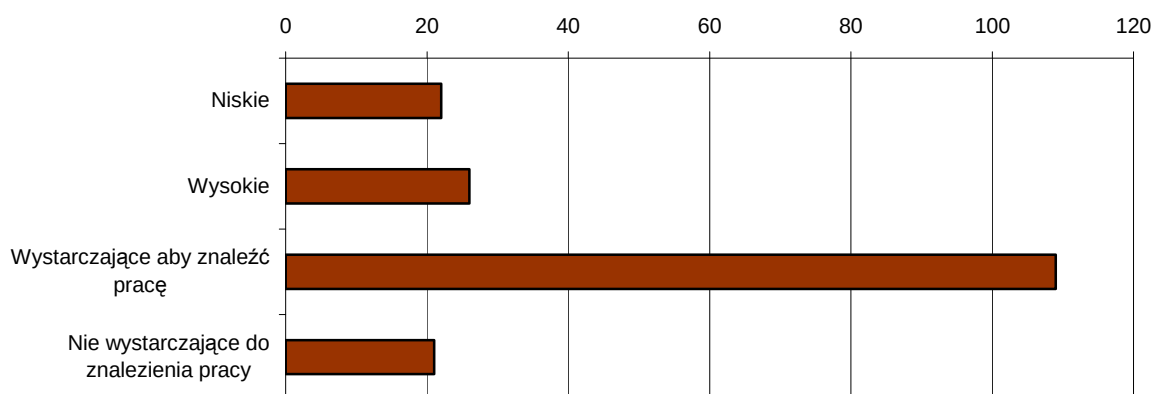
- Pracownik gospodarczy;
- Obsługa komputera, grafik komputerowy;
- Pracownik administracyjno biurowy;
- Szkolenie kulinarne;
- Florystyka;
- Obsługa kas fiskalnych;
- Prawo jazdy;
- Kurs przewozu rzeczy;

- Kurs języka angielskiego;
- Podstawy hydrauliki SEP;
- Kurs kierowców TAXI;
- ADR –przewóz materiałów niebezpiecznych;
- Obsługa wózków widłowych;
- Glazurnik;
- Rozliczenie funduszy unijnych;
- Tworzenie bazy danych;
- Tworzenie stron www;
- Brukarz;
- Zarządzanie zasobami ludzkimi;
- Spawacz;
- Kurs (licencja) ochrony;
- Prawo jazdy kat. C;
- Cieśla;
- Kurs dla detektywów.

4. Ocena kwalifikacji zawodowych

Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia zapytane o ocenę swoich kwalifikacji zawodowych w prawie 60% określiły, iż posiadają wystarczające kwalifikacje do znalezienia pracy. Tylko 11% ankietowanych zaznaczyła, iż posiada niewystarczające kwalifikacje do znalezienia pracy. Nisko oceniło swoje kwalifikacje zawodowe prawie 12% badanych osób powyżej 50 roku życia.

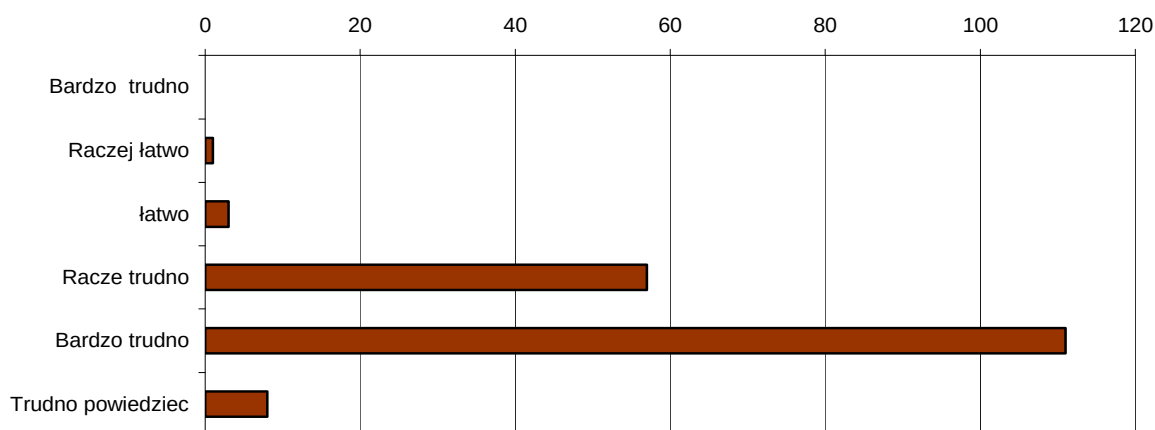
Wykres nr 17. Jak ocenia Pani/Pan swoje kwalifikacje zawodowe?

5. Opinie na temat rynku pracy pracowników powyżej 50 roku życia

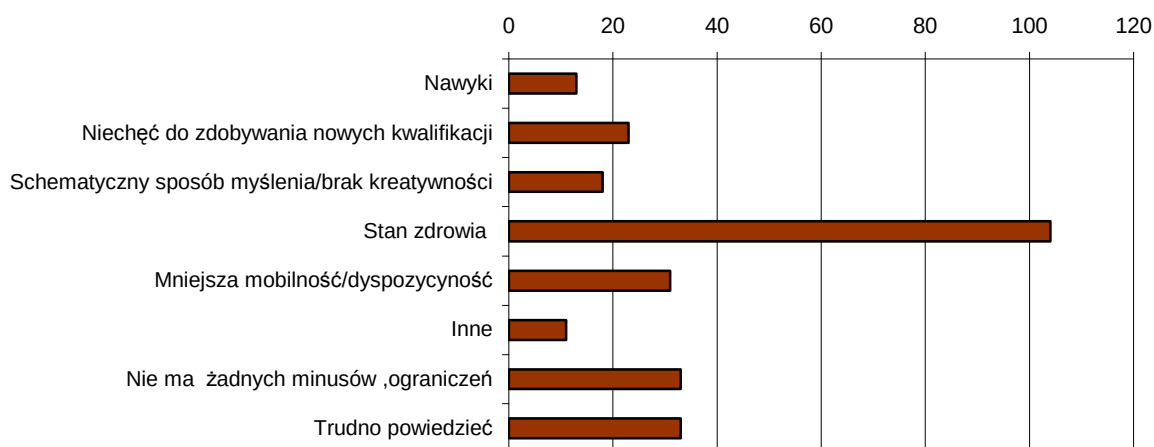
Kolejne pytanie zadane ankietowanym dotyczyło oceny sytuacji na rynku pracy. Czy obecnie zdaniem badanych osób powyżej 50 roku życia jest łatwo czy trudno znaleźć pracę na rynku pracy. Respondenci w prawie 93,8% zaznaczyli, iż obecnie jest raczej trudno (41,2%), a nawet bardzo trudno (52,6%) znaleźć pracę na lubelskim rynku pracy. Jedynie 1,4% ankietowanych zaznaczyła, iż jest łatwo znaleźć pracę.

Wykres nr 18. Jak ocenia Pani/Pan obecną sytuację na rynku pracy? Czy Pani/Pana zdaniem obecnie jest łatwo czy trudno znaleźć pracę na rynku pracy?

Największymi ograniczeniami/minusami pracowników powyżej 50 roku życia były dla 39% stan zdrowia, mniejsza mobilność/dyspozycyjność, niechęć do zdobywania nowych kwalifikacji dla 8,6%. Schematyczny sposób myślenia, brak kreatywności dla 6,8% ankietowanych. Nawyki dla 4,9% ogółu respondentów. W badaniu prawie 12,4% ankietowanych zaznaczyło, że nie ma żadnych minusów ograniczeń tyle samo respondentów nie określiło ograniczeń.

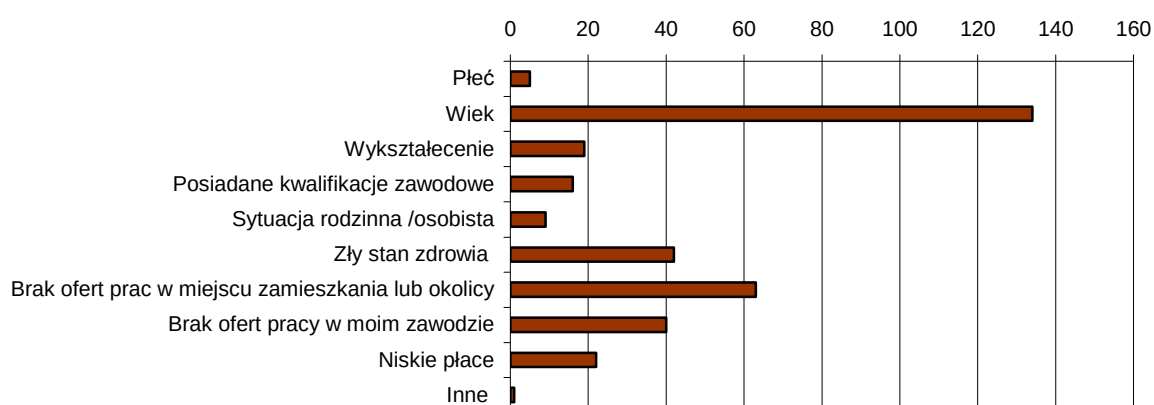
Wykres nr 19. Jakie Pani/Pana zdaniem są ograniczenia/minusy pracowników powyżej 45 roku życia?

Badane osoby wskazały *inne* ograniczenia takie jak: -duża przerwa w zatrudnieniu, -brak zaufania pracodawców, -brak znajomości języków obcych, -wiek.

Główną przeszkodą dla 38% respondentów powyżej 50 roku życia w znalezieniu pracy jest wiek. Następnie 17,9% badanych zaznaczyło, iż jest to brak ofert pracy w miejscu zamieszkania lub okolicy. Ponadto ankietowani wskazali w 11,9% -zły stan zdrowia, w 11,4% -brak ofert pracy w moim zawodzie, w 6,3% -niskie płace, w 5,4% -wykształcenie, w 4,5% -posiadane kwalifikacje zawodowe, 2,5% -sytuacja rodzinna.

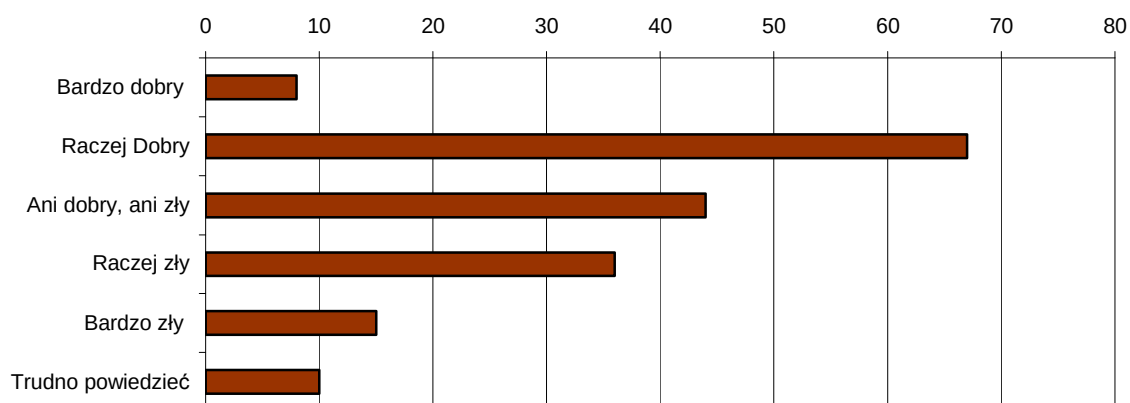
Wykres nr 20. Co Pani/Pana zdaniem jest główną przeszkodą w znalezieniu przez Panią/Pana pracy?

6. Ocena stanu zdrowia

W dalszej kolejności ankietowani poproszeni zostali o wskazanie oceny stanu zdrowia. Ponad 37% osób oceniła swój stan zdrowia jako raczej dobry. Prawie 20% ankietowanych oceniła swój stan zdrowia jako raczej zły, a 8% jako bardzo zły.

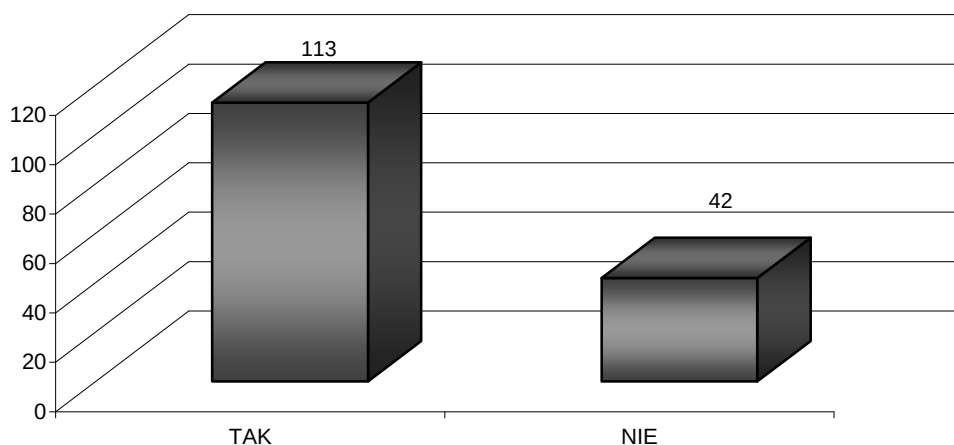
Wykres nr 21. Jak ocenia Pani/Pan swój stan zdrowia?

7. Planowanie ścieżki pomocy, pracy, Indywidualny Plan Działań

Ostatnie pytanie dotyczyło objęcia ankietowanych IPD. Brzmiało Czy chciałaby Pani/Pan być objęta Indywidualnym Planem Działań? (IPD – usługi i instrumenty dobrane zgodnie z Pani/Pana predyspozycjami, oczekiwaniami, zweryfikowane w oparciu o aktualną sytuację na rynku pracy; efekt końcowy IPD to doprowadzenie do zatrudnienia. Prawie 62,8% ankietowanych wyraziło chęć do uczestnictwa w IPD. Ponad 23% respondentów nie chciała być objęta IPD. Prawie 14% osób badanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Wykres nr 22. Czy chciałaby Pani/Pan być objęta Indywidualnym Planem Działań? (IPD – usługi i instrumenty dobrane zgodnie z Pani/Pana predyspozycjami, oczekiwaniami, zweryfikowane w oparciu o aktualną sytuację na rynku pracy; efekt końcowy IPD to doprowadzenie do zatrudnienia.

Podsumowanie

Analiza pokazała, że w grupie osób powyżej 50 roku życia, wykształcenie wyższe posiada ok. 9% zarówno osób bezrobotnych jak i ankietowanych, co zdecydowanie utrudnia im powrót na rynek pracy. Ponadto mają oni często dłuższy czas pozostawania bez pracy. W ogólnej liczbie bezrobotnych powyżej 50 roku życia prawie 40,7% osób pozostaje bez pracy przez ponad 24 m-ce. Niestety czas działa raczej na ich niekorzyść, przez co ich kwalifikacje stają się coraz mniej aktualne. Badani przeważnie mieli za sobą długi staż pracy. Większość poszukiwała pracy raz, dwa lub trzy razy w tygodniu. Zdecydowana większość badanych wyrażała natomiast przekonanie, że wiek (38,1%), brak ofert pracy w miejscu zamieszkania lub okolicy (17,9%), zły stan zdrowia (11,9%), brak ofert pracy w poszukiwanym zawodzie (11,4%) jest największą przyczyną utrudniającą znalezienie nowej pracy. Powyższe wskazuje na przyczynę trudnej sytuacji na rynku pracy w jakiej znalazły się osoby powyżej 50 roku życia. Z jednej strony bardzo często dla 12% niskie wykształcenie tych osób i kwalifikacje niedostosowane do zmieniających się potrzeb lubelskiego rynku pracy, z drugiej zaś niechęć do zmian, zarówno co do posiadanego wykształcenia, jak i wykonywanego zawodu, powoduje, że osoby te nie mogą znaleźć pracy. Ponadto ważną przyczyną małej aktywności tej grupy na rynku pracy jest niskie poczucie własnej wartości oraz lęk przed nowinkami technologicznymi.

Dostrzeżonoroźbieżności w korelacjach między odpowiedziami poszczególnych pytań, w szczególności dotyczących posiadanych kwalifikacji a zdobywaniu nowych lub doskonaleniu. Duży odsetek badanych – 60% - stwierdził, że posiada wystarczające kwalifikacje do podjęcia pracy. Natomiast jeszcze większy odsetek – 75% respondentów - jest skłonny podjąć pracę inną niż dotychczasowa praca lub posiadane kwalifikacje. Około 2/3 respondentów wyraża chęć doskonalenia kwalifikacji ale tylko 7% badanych w okresie ostatnich 12 miesięcy uczestniczyło w szkoleniach. Wśród osób powyżej 50 roku życia panuje przekonanie, że lepiej pracować w jednostkach administracji publicznej niż u prywatnego pracodawcy. Taką chęć wyraziło ponad 54% ogółu respondentów, choć dla 6,7% badanych ostatnim pracodawcą była firma państwowa.

W świadomości wielu pracodawców nadal funkcjonuje stereotyp, zgodnie z którym zaangażowanie w pracę osób powyżej 50 roku życia z roku na rok spada. Pracodawcy uważają, osoby takie za nieefektywne. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż wbrew pozorom często są to osoby chętne do pracy (87%) i nabywania nowych doświadczeń (60%). Dlatego, też należy utrzymywać pogląd o pracowniku powyżej 50 roku życia jako osobie bardziej zaangażowanej w pracę i posiadającej większe doświadczenie niż inni bezrobotni.

Wnioski

- ułatwienie dostępu do zatrudnienia, dobór usług;
- mobilizacja tej grupy osób do większej aktywności;
- wzmocnienie psychologiczne osób powyżej 50 roku życia powracających na rynek pracy;
- zniwelowanie stereotypów patrzenia na pracujące osoby powyżej 50 roku życia;
- zapewnienie równego dostępu osób różnej płci do zatrudnienia i kształcenia;
- uświadomienie osobom powyżej 50 roku życia idei kształcenia, uczenia się przez całe życie;
- potrzeba rozmów doradczych, których celem jest ocena predyspozycji zawodowych osób powyżej 50 roku życia;
- wsparcie psychologiczne, które służy złagodzeniu wewnętrznych przeszkód utrudniających wejście na rynek pracy;
- prowadzone działania wobec osób w wieku powyżej 50 roku życia powinny być bardziej efektywne poprzez promocję skierowaną do pracodawców. Pracodawcy bardzo często nie posiadają wiedzy o możliwościach zmniejszania kosztów zatrudnienia tej grupy osób.

Lublin, czerwiec 2009r.